

स्थानीय राजपत्र

बेसीशहर नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड १, संख्या २७, फागुन २६ गते, २०७५ साल

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बेसीशहर नगर कार्यपालिकाले देहायको कार्यविधि जारी गरेको छ ।

भाग २

बेसीशहर नगरपालिका अपांग नगर समन्वय समिति
(गठन तथा कार्यसञ्चालन) कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावना :

नेपालको संविधानले आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चितता गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने कुरा उल्लेख गरेको सन्दर्भमा सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सम्मानपूर्ण, स्वतन्त्र, अवरोधमुक्त र आत्मनिर्भर जीवन यापनका लागि उपयुक्त रोजगारी सहित आवश्यक सामाजिक, आर्थिक तथा भौतिक पूर्वाधार एवं सुविधाहरू उपलब्ध गराउन आवश्यक भएको, स्थानीय, सरकारी कार्यालयहरू तथा अन्य गैरसरकारी निकायबाट अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूलाई पारदर्शी, जनमूखी, प्रभावकारी बनाई उपलब्धीपूर्ण र समावेशी बनाउन अपाङ्गताको क्षेत्रमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूमा दोहोरोपना हटाई अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा सहयोग र समन्वय गर्न तथा

विकास क्रियाकलापहरुमा उनीहरुको पहुँच अभिवृद्धि गर्न नगरपालिका तहमा अपाङ्ग समन्वय समिति गठन गर्न वाञ्छनीय भएकोले बेसीशहर नगरपालिकाले “अपाङ्ग बेसीशहर नगर समन्वय समिति (गठन तथा कार्यसञ्चालन) कार्यविधि, २०७५” तर्जुमा गरी लागू गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “ बेसीशहर नगरपालिका अपाङ्ग नगर समन्वय समिति (गठन तथा कार्यसञ्चालन) कार्यविधि, २०७५” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “अध्यक्ष” भन्नाले समितिको अध्यक्ष सम्भन्नु पर्छ ।

(ख) “उपाध्यक्ष” भन्नाले समितिको उपाध्यक्ष सम्भन्नु पर्छ ।

(ग) “सदस्य” भन्नाले समितिको सदस्य सम्भन्नु पर्छ ।

(घ) “समिति” भन्नाले दफा ३ बमोजिम गठन भएको अपाङ्ग बेसीशहर नगर समन्वय समिति सम्भन्नु पर्छ ।

३. समितिको गठन : (१) अपाङ्ग नगर समन्वय समितिमा देहायका सदस्यहरु रहनेछन् :-

(क) बेसीशहर नगरपालिकाको उपप्रमुख	- अध्यक्ष
(ख) नगरकार्यपालिकाले छनौट गरेको नगरक्षेत्रभित्रको अपाङ्ग हक हीतको पक्षमा क्रियाशिल एक जना महिला	- उपाध्यक्ष
(ग) नगरपालिकाको भौगोलिक क्षेत्रको प्रतिनिधित्व हुने गरी नगर कार्यपालिकाले छनौट गरेको सक्रिय अपाङ्ग ५ जना (कम्तिमा २ जना महिला सहित)	- सदस्य
(घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	- सदस्य

- (ड) प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको सहायक प्रमुख
जिल्ला अधिकारी - सदस्य
- (च) जिल्ला प्रहरी कार्यालय प्रमुखले तोकेको एक
जना अधिकृत प्रतिनिधि - सदस्य
- (छ) अपांगताको क्षेत्रमा कार्यरत गैर सरकारी संघसंस्थामा
संलग्न मध्येबाट नगर प्रमुखले तोकेको २ जना - सदस्य
- (ज) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको एक जना
फोकल पर्सन कर्मचारी - सदस्य सचिव

२. बैठकमा प्रमुख आमन्त्रित सदस्यको रूपमा नगरपालिका प्रमुखको सहभागिता रहनेछ । तथा बैठकको आवश्यकतानुसार अन्य व्यक्तिहरुलाई आमन्त्रित सदस्यको रूपमा सहभागिता गराउन सकिनेछ ।

४ .समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:-अपाङ्ग नगर समन्वय समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) अपाङ्गताका क्षेत्रसँग सम्बन्धित नगरपालिकामा सञ्चालित सरकारी, गैरसरकारी क्षेत्रका कार्यक्रमहरुको तर्जुमा र कार्यान्वयनमा सहजीकरण, समन्वय, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने,
- (ख) नगरपालिकाबाट सञ्चालन हुने अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रमहरुको तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमनमा समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- (ग) नगरपालिकाबाट अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रमहरुमा विनियोजित बजेटबाट लक्षित वर्ग लाभान्वित हुने अवस्था सुनिश्चित गर्ने,
- (घ) स्थानीय तह, सरकारी कार्यालयहरु तथा गैरसरकारी संस्थाहरुलाई अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको सशक्तीकरण, चेतना विकास र प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्नको लागि सिफारिश गर्ने,

- (ड) नगरपालिकामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको सशक्तीकरण र उत्थानका लागि गठित समूह तथा सामुदायिक संस्थाहरूले सञ्चालन गर्ने अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनका लागि आवश्यक सहयोग गर्ने,
- (च) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको सशक्तीकरण र उत्थानका लागि नगरपालिकामा क्रियाशील गैरसरकारी संस्था, सामुदायिक संस्था, समिति तथा समूहहरूको संस्थागत क्षमता विकास र सशक्तीकरण गरी उनीहरूका माग तथा आवश्यकताहरू सम्बन्धित निकायहरूमा पुऱ्याउन सहयोग र समन्वय गर्ने,
- (छ) नगरपालिकामा अपाङ्गताको क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ, संस्था तथा यसका सदस्यहरूको क्षमता विकास र सशक्तीकरण गर्ने गराउने,
- (ज) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको सहभागिता, उत्थान तथा विकासका लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ लगायत अन्य कार्यान्वयनमा रहेका नियमावली, नीति, रणनीति, कार्यविधिहरूमा भएका व्यवस्थाहरूको बारेमा सरोकारवालाहरूलाई सूचित गर्ने,
- (झ) नेपालको संविधानमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार एवं दायित्वका बारेमा सरोकारवाला व्यक्ति वा निकायहरूलाई सूचित गर्ने,
- (ञ) नगरपालिकाबाट सञ्चालित अपाङ्गता सम्बन्धी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनको लागि आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने,
- (ट) नगरक्षेत्रमा विभिन्न निकायहरूबाट अपाङ्गता भएका व्यक्तिको लागि सञ्चालित लक्षित कार्यक्रमहरूको बजेट तथा कार्यक्रमको स्थान र विषयगत क्षेत्र अनुसारको अभिलेख तयार गर्ने,
- (ठ) विभिन्न संघ, संस्था तथा निकायबाट गठन हुने उपभोक्ता समिति, समूह वा संस्थामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको प्रतिनिधित्वको लागि पहल गर्ने,

- (ड) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको लागि लक्षित कार्यक्रमको कार्यान्वयनको अवस्था तथा कुल विनियोजित बजेटको बारेमा प्रचार प्रसार गर्ने,
- (ढ) स्थानीय तह लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट तर्जुमा एवं परीक्षण कार्यविधि अनुसारको बजेटको कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन गर्ने,
- (ण) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको नगर, वडामा खण्डिकृत तथ्याङ्कहरु तयारी एवं अद्यावधिक गर्न सहयोग गर्ने, गराउने,
- (त) सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछडिएका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लगायत नागरिकको संरक्षण, सशक्तिकरण वा विकासका लागि पहल गर्ने,
- (थ) सामाजिक रूपले पछाडि परेका अपाङ्गता भएका व्यक्ति समेतलाई समावेशी सिद्धान्तका आधारमा राज्यका निकायमा सहभागी हुन पाउने सामाजिक न्यायको हक स्थापित गर्नमा सघाउ पुऱ्याउने ।

५. समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि :(१) समितिको बैठक १ वर्षमा कम्तीमा ४ पटक बस्नेछ ।

- (२) समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) समितिको बैठक बस्नुभन्दा कम्तीमा तीन दिन अगावै समितिको सदस्य सचिवले बैठकमा छलफल हुने विषयसहितको सूचना सबै सदस्यलाई दिनु पर्नेछ ।
- (४) समितिको कूल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा समितिको बैठकका लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (५) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले बैठकको अध्यक्षता गर्ने छ ।

६. समितिका पदाधिकारीका सेवा, शर्त एवं सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था : (१) समन्वय समितिमा रहने पदाधिकारी एवं सदस्य (पदेन बाहेक) हरुको कार्य अवधि बढीमा तीन वर्षको हुनेछ ।
- (२) समितिका सदस्यहरुले नियमित पारिश्रमिक वा अन्य सुविधा पाउने छैनन् । तर समितिका सबै पदाधिकारीहरुले समितिको बैठक बसेको दिन कार्यपालिकाको निर्णयानुसार बैठक भत्ता तथा यातायात खर्च पाउन सक्नेछन् ।
- (३) समन्वय समितिका पदाधिकारीहरुले पाउने बैठक भत्ताको रकम नगरपालिकाले उपलब्ध गराउनेछ ।
- (४) समन्वय समितिको बैठक कम्तिमा तीन महिनाको एक पटक बस्नेछ ।
- (५) समितिका सदस्यहरुले यस संग सम्बन्धित कार्यको लागि कुनै क्षेत्रको भ्रमण गर्नु परेमा नगर प्रमुखको आदेश अनुसार मात्र भ्रमण गर्न सक्नेछन् तथा प्रचलित कानून वमोजिम भ्रमण भत्ता पाउनेछन् । भ्रमण भत्ता लिनु अघि भ्रमण प्रतिवेदन अनिवार्य रूपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

आज्ञाले,
भीम प्रसाद तिवारी
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत